

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DİCLE KALKINMA AJANSI

2012 YILI MALİ DENETİM RAPORU

ŞUBAT/2014

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06100 Balgat/ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 40 94
e-posta: sayistay sayistay.gov.tr
[http:// www.sayistay.gov.tr](http://www.sayistay.gov.tr)

*Bu rapor, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu uyarınca y¼r¼t¼len d¼zenlilik denetimi sonucu
¼st y¼netici tarafından cevaplandırılmak üzere hazırlanmıŐtır.*

İÇİNDEKİLER

DİCLE KALKINMA AJANSI HAKKINDA BİLGİ	1
KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI.....	6
DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU.....	9
SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	12
DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	13
VURGULANACAK HUSUSLAR	28

KISALTMALAR

DİKA	: Dicle Kalkınma Ajansı
KAYS	: Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi
ASGP	: Araştırma, Strateji Geliştirme ve Programlama Birimi
PYB	: Proje ve Sözleşme Yönetim Birimi
İDRB	: İzleme, Değerlendirme ve Raporlama Birimi
KKB	: Kurumsal Koordinasyon Birimi
TİB	: Tanıtım ve İşbirliği Birimi
YPK	: Yüksek Planlama Kurulu
YK	: Yönetim Kurulu
YDO	: Yatırım Destek Ofisi

DİCLE KALKINMA AJANSI HAKKINDA BİLGİ

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanuna tabi olup 22.11.2008 tarih ve 27062 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2008/14306 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile merkezi MARDİN olmak üzere Düzey 2 bölgesinde kurulmuştur.

Ajansların ulusal düzeyde koordinasyonundan Kalkınma Bakanlığı sorumludur. Ayrıca Kalkınma Ajanslarıyla ilgili olarak Yüksek Planlama Kurulu Kararları mevcuttur.

Anayasa Mahkemesi 30.11.2007 tarih ve E: 2006/61, K: 2007/91 sayılı Kararı ile ajansların tüzel kişiliğinin niteliği Yasada açıkça belirtilmemekle birlikte, kurulması ve kaldırılması, kamu gücü ve yetkilerinin kullanılması, usul ve ayrıcalıklar getirilmesi, gelirleri, merkezi idare ile olan bağlantıları göz önünde bulundurulduğunda birer kamu tüzel kişisi olduğunu karara bağlamıştır.

Dicle Kalkınma Ajansı (DİKA);

- Yerel yönetimlerin planlama çalışmalarına destek sağlamak,
- Bölge plan ve programlarının uygulanmasını sağlayıcı faaliyet ve projelere destek olmak, bu kapsamda desteklenen faaliyet ve projelerin uygulama sürecini izlemek, değerlendirmek ve sonuçlarını Kalkınma Bakanlığı'na bildirmek,
- Bölge plan ve programlarına uygun olarak, bölgenin kırsal kalkınma ile ilgili kapasitesinin geliştirilmesine katkıda bulunmak ve bu kapsamdaki projelere destek sağlamak,
- Bölgede kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen bölge plan ve programları açısından önemli görülen diğer projeleri izlemek,
- Bölgesel gelişme hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik olarak; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek,
- Ajansa tahsis edilen kaynakları, bölge planı ve programlarına uygun olarak kullanmak veya kullandırmak,
- Bölgenin tabii, iktisadi ve beşeri kaynak ve imkanlarını tespit etmeye, ekonomik gelişmeyi hızlandırmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapmak, yaptırmak, başka kişi, kurum ve kuruluşların yaptığı araştırmaları desteklemek,

- Bölgenin iş ve yatırım imkanlarının ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak veya yaptırmak,

- Bölge illerinde yatırımcıların, kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idari iş ve işlemlerini, ilgili mevzuatta belirlenen süre içinde sonuçlandırmak üzere tek elden takip ve koordine etmek,

- Yönetim, üretim, tanıtım, pazarlama, teknoloji, finansman, örgütlenme ve işgücü eğitimi gibi konularda, ilgili kuruluşlarla işbirliği sağlayarak küçük ve orta ölçekli işletmelerle yeni girişimcileri desteklemek,

- Türkiye'nin katıldığı ikili veya çok taraflı uluslararası programlara ilişkin faaliyetlerin bölgede tanıtımını yapmak ve bu programlar kapsamında proje geliştirilmesine katkı sağlamak ve

- Ajansın faaliyetleri, mali yapısı ve ajansla ilgili diğer hususların güncel olarak yayınlanacağı bir internet sitesi oluşturmak

ile görevlidir.

Kurumun misyonu; Kurumsal kapasitesi güçlü akredite bir Ajans olarak, katılımcı bir anlayışla hazırladığı plan ve programlar, uyguladığı teknik ve mali destekler ve geliştirdiği etkin işbirlikleri ile bütün aktörlerin ve kaynakların öncelikli ortak hedefler etrafında toplanmasını sağlayarak sosyal ve ekonomik kalkınmayı gerçekleştirmektir.

Kurumun vizyonu ise; “Doğal sermayesini ve jeo-stratejik konumunu akılcı, yenilikçi ve katılımcı bir yaklaşımla etkin ve sürdürülebilir bir şekilde değerlendirerek; yeniden üretim, ticaret ve medeniyet merkezi olmayı başarmış, istikrar içinde gelişen, herkesin güven ve umutla yaşamak istediği bir bölge olmak”tır.

Ajansın teşkilatı:

- a) Kalkınma Kurulu,
- b) Yönetim Kurulu,
- c) Genel Sekreterlik ve
- d) Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt Yatırım Destek Ofisleri'nden oluşur.

Kalkınma kurulu; bölgesel gelişme hedefine yönelik olarak; bölgedeki kamu kurum ve kuruluşları, özel kesim, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve yerel yönetimler arasında

işbirliğini geliştirmek ve ajansı yönlendirmek üzere, illerin dengeli şekilde temsilini sağlayacak yapıda, en fazla yüz üyeden oluşur.

Kalkınma kuruluna temsilci gönderecek kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim ve sivil toplum kuruluşlarının gönderecekleri temsilcilerin sayısı, görev süresi ve diğer hususlar kuruluş kararnamesi ile belirlenir.

Yönetim kurulu; Ajansın karar organıdır. Yönetim kurulu, tek ilden oluşan bölgelerde vali, büyükşehir belediye başkanı, il genel meclisi başkanı, sanayi odası başkanı, ticaret odası başkanı ile kalkınma kurulu tarafından özel kesim ve/veya sivil toplum kuruluşlarından seçilecek üç temsilciden; birden fazla ilden oluşan bölgelerde il valileri, büyükşehir belediye başkanları veya büyükşehir olmayan illerde il merkez belediye başkanları, il genel meclisi başkanları ve her ilden birer kişi olmak kaydıyla ticaret ve sanayi odası başkanlarından oluşur. Ancak, birden fazla ilden oluşan bölgelerdeki illerde; ticaret ve sanayi odalarının ayrı ayrı kurulmuş bulunması halinde, yönetim kurulunda yer alacak temsilci Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Ajansı, yönetim kurulu başkanı temsil eder. Yönetim Kurulunun başkanı validir.

Genel sekreterlik Ajansın icra organıdır. Genel sekreterliğin ve yatırım destek ofislerinin en üst amiri genel sekreterdir. Genel sekreter yönetim kuruluna karşı sorumludur.

Yatırım destek ofisleri bölge illerinde, yönetim kurulu kararı ile biri koordinatör olmak üzere, en çok beş uzmandan oluşacak şekilde teşkil edilir. Yatırım destek ofislerinde çalışan uzman personel sayısı, bölge ve ilin ihtiyaçlarına cevap veremez hale geldiği takdirde bu sayı, yönetim kurulu kararı ve Kalkınma Bakanlığının onayı ile artırılabilir.

Yatırım destek ofisleri görevleri ile ilgili olarak genel sekreterliğe karşı sorumludur.

Yatırım destek ofisleri dışında 5 birim Genel Sekretere bağlı olarak çalışmakta olup bunlar:

- Kurumsal Koordinasyon Birimi
- Araştırma, Strateji Geliştirme ve Programlama Birimi
- Proje ve Sözleşme Yönetim Birimi
- Tanıtım ve İşbirliği Birimi ve
- İzleme, Değerlendirme ve Raporlama Birimi'dir.

Ajans hizmetleri, iş mevzuatı hükümlerine göre istihdam edilen uzman personel ve destek personeli eliyle yürütülür. Ayrıca, ajanslarda iç denetim yapmak üzere bir iç denetçi istihdam edilir. Sekreterlik, halkla ilişkiler, arşiv, idarî, malî ve personelle ilgili işlemler gibi işleri yürütecek olan destek personelinin sayısı, ajans toplam personel sayısının yüzde yirmisini geçemez.

Ajans personeli, emeklilik ve sosyal güvenlik yönünden 17/07/1964 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa tâbidir.

Kalkınma Ajansı personelinin ücret ve gündelikleri ile diğer malî ve sosyal hakları Yüksek Planlama Kurulu (YPK) kararıyla tespit edilen alt ve üst limitleri geçmemek üzere Yönetim Kurulunca belirlenir. Bu çerçevede ilk YPK kararı 28.08.2006 tarih ve 2006/59 sayılı Karardır. Daha sonra aynı konuda 24.04.2009 tarih ve 2009/8 sayılı, 2011 yılında da sadece Destek Personelinin ücret limitlerinin yeniden belirlenmesine yönelik olarak 2011/3 sayılı YPK kararları alınmıştır.

Ajans personeline ilişkin tüm ihtilaflar iş mahkemelerinde görülür.

Dicle Kalkınma Ajansı'nın ana faaliyet alanı TRC3 Düzey 2 Bölgesidir. Bu bölgede Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak illeri bulunmaktadır.

Dicle Kalkınma Ajansı'nın temel amacı; faaliyet alanı olarak belirlenen TRC3 Düzey 2 Bölgesinin (Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak) tüm yönleriyle kalkınmasını sağlamaktır.

Bu temel amaç çerçevesinde Ajans; daha önce başlamış ve uygulaması sürmekte olan kurumsal gelişim ve yönetim faaliyetleri, 2010 ve 2011 yılları mali destek programlarının değerlendirme ve izleme süreçlerinin ifası yanında, 2011-2013 Bölge Planı'nın stratejileri doğrultusunda bölge potansiyel ve imkanları ile birlikte sorunlarının çözümüne yönelik analiz ve politikalar üretilmesi, Ajans'ın sonraki dönemlerde vereceği mali destek önceliklerinin belirlenmesi hususunda araştırmalar yapılması, Bölgenin yatırım potansiyel ve fırsatlarının tanıtımı ile YDO'ların yatırım destek faaliyetlerinde işlevselliğinin artırılmasına yönelik faaliyetleri yerine getirmeyi planlamaktadır.

Kurum KOBİ'lere, kamu kurum ve kuruluşlarına, sivil toplum örgütleri tarafından yapılan iktisadi kalkınma, sosyal ve kültürel amaçlı projelere destek (hibe) sağlamaktadır. Ancak ülkemizde bu tür destekler TÜBİTAK, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı gibi başka

kuruluşlar tarafından da verildiğinden, söz konusu kuruluşların koordineli çalışmasında yarar olduğu düşünülmektedir.

DİKA'ya 2012 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile tahsis edilen toplam ödenek ve kullanılan ödenek miktarı ile 2012 yılı bilgileri aşağıda gösterilmiştir:

GERÇEKLEŞME ORANI	EKONOMİK SINIF. GÖRE GİDERLER	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	GERÇEKLEŞME TOPLAMI (Aralık Sonu)
%77	Personel G.	3.600.000,00	2.778.134,68
%83	SGK Primi G.	1.150.000,00	951.310,31
%27	Mal ve Hizmet alım G.	8.312.000,00	2.271.982,93
%44	Transferler	22.451.826,96	9.900.960,99
%52	Doğrudan Faaliyet Destekleri	1.417.884,64	730.569,52
	Yedek Ödenek	2.026.430,13	
	Toplam	40.668.105,58	16.632.958,43 TL

Dicle Kalkınma Ajansının 2012 yılına ait bütçe giderlerinin başlangıç ödeneği 40.668.105,58 TL'den oluşmaktadır. Gider kalemleri içinde en büyük pay aşağıdaki tabloda görüleceği üzere Transferlerden (Proje ve Faaliyet destekleme hizmetlerinden) oluşmaktadır.

GERÇEKLEŞME ORANI	EKONOMİK SINIF. GÖRE GELİRLER	BÜTÇE TAHMİNİ	GERÇEKLEŞME TOPLAMI (Aralık Sonu)
%0	Mer. Yönetim Bütçesinden Aktarılan Paylar	17.244.000,00
%99,99	İl Özel İdareleri	1.176.783,54	1.175.217,66
%23	Belediyeler	1.851.660,57	430.039,42
%85	Sanayi ve Tic. Odaları	29.545,48	25.108,72
%116	Faiz gelirleri	800.000,00	928.007,21
%730	Diğer Faaliyet Gelirleri	4.000,00	29.194,42
%140	Alacaklardan Tahsilatlar	2.015.000,00	2.839.804,61
	Önceki Yıldan Devreden	17.547.115,99	
	TOPLAM	40.668.105,58 TL	5.427.372,04 TL

DİCLE Kalkınma Ajansının 2012 yılına ait gelir tahmini 40.668.105,58 TL iken gerçekleşen bütçe gelirleri Aralık ayı sonu itibariyle 5.427.372,04 TL'dir.

KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

DİKA, muhasebe işlemlerini Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne, bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak yürütmekte olup mali rapor ve tablolarını Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre hazırlamaktadır. DİKA'nın 2012 yılı Yönetim Dönemi Hesabı içerisinde;

1. Kesin Mizan Cetveli
2. Bilanço
3. Bütçe Giderleri Kesin Hesap Cetveli
4. Bütçe Gelirleri Kesin Hesap Cetveli
5. Yönetim Döneminde Görev Yapan Muhasebe Yetkililerine Ait Liste
6. Banka Mevcudu Tespit Tutanağı
7. Teminat Mektupları Sayım Tutanağı
8. Yevmiye Defteri (DVD)

T.C. Sayıştay Başkanlığı

mevcut olup, Kurum bünyesinde yapılan denetim, “Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar”ın 5 inci maddesi gereğince verilen ve yukarıda tek tek sayılan mali tablolar ile, 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülmüş ve sonuçlandırılmıştır.

DİKA 2012 YILI BİLANÇOSU

AKTİF	Cari Yıl (2012)		PASİF	Cari Yıl (2012)	
		TL/Kr			TL/Kr
I DÖNEN VARLIKLAR	27,827,510.63		III KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	165,554.96	
10 HAZİR DEĞERLER	6,624,207.79		33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	97,524.00	
102 BANKA HESABI	6,624,207.79		330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	97,524.00	
12 FAALİYET ALACAKLARI	21,203,302.84		36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	68,030.96	
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	20,519,527.22		360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	68,030.96	
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	683,775.62		V ÖZ KAYNAKLAR	37,841,007.90	
18 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	0.00		57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	37,841,007.90	
181 GELİR TAHAKKUKLARI HESABI	0.00		570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	37,841,007.90	
II DURAN VARLIKLAR	248,746.43		59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	0.00	
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	248,746.43		590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	0.00	
253 TESİS, MAKİNE VE	121,231.61				
254 CİHAZLAR HESABI	345,994.45				
TAŞITLAR HESABI					
DEMİRBAŞLAR HESABI					
255	898,225.24				
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-1,116,704.87				
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0.00				
260 HAKLAR HESABI	147,640.12				
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-147,640.12				
AKTİF TOPLAMI	28,076,257.06		PASİF TOPLAMI	38,006,562.86	
VI FAALİYET HESAPLARI	33,037,400.45		VI FAALİYET HESAPLARI	23,107,094.65	
63 GİDER HESAPLARI	33,037,400.45		60 GELİR HESAPLARI	23,107,094.65	
630 GİDERLER HESABI	33,037,400.45		600 GELİRLER HESABI	23,107,094.65	
VIII BÜTÇE HESAPLARI	21,712,839.58		VIII BÜTÇE HESAPLARI	21,712,839.58	
80 BÜTÇE GELİR HESAPLARI	5,427,372.04		80 BÜTÇE GELİR HESAPLARI	5,427,372.04	
805 GELİR YANSITMA HESABI	5,427,372.04		800 BÜTÇE GELİRLERİ HESABI	5,427,372.04	
83 BÜTÇE GİDER HESAPLARI	16,285,467.54		83 BÜTÇE GİDER HESAPLARI	16,285,467.54	
830 BÜTÇE GİDERLERİ HESABI	16,285,467.54		835 GİDER YANSITMA HESAPLARI	16,285,467.54	
TOPLAM	54,750,240.03		TOPLAM	44,819,934.23	

DİKA 2012 YILI BÜTÇE GELİRLERİ

Hesap Kodu	Ekonomik Sınıflandırma						BÜTÇE GELİRİNİN TÜRÜ	Cari Yıl (2012) TL/Kr
	KOD 1	KOD 2	KOD 3	KOD 4	KOD 5	KOD 6		
800	01					B	ÜTÇE GELİRLERİ	
							Merkezi Yönetim Bütçesinden Aktarılan	0.00
800	01	01					Merkezi Yönetim Bütçesinden Aktarılan	0.00
800	01	01	00				Merkezi Yönetim Bütçesinden Aktarılan	0.00
800	02						İl Özel İdarelerinden Aktarılan Paylar	1,175,217.66
800	02	47					Mardin İl Özel İdaresi	384,038.00
800	02	47						384,038.00
800	02	47						384,038.00
800	02	47	00				Mardin İl Özel İdaresi	0.00
800	02	47	00	00			Mardin İl Özel İdaresi	0.00
800	02	56					Siirt İl Özel İdaresi	188,201.00
800	02	56						188,201.00
800	02	56						188,201.00
800	02	56	00				Siirt İl Özel İdaresi	0.00
800	02	56	00	00			Siirt İl Özel İdaresi	0.00
800	02	72					Batman İl Özel İdaresi	260,323.00
800	02	72						260,323.00
800	02	72						260,323.00
800	02	72	00				Batman İl Özel İdaresi	0.00
800	02	72	00	00			Batman İl Özel İdaresi	0.00
800	02	73					Şırnak İl Özel İdaresi	342,655.66
800	02	73						342,655.66
800	02	73						342,655.66
800	02	73	00				Şırnak İl Özel İdaresi	0.00
800	02	73	00	00			Şırnak İl Özel İdaresi	0.00
800	03						Belediyelerden Aktarılan Paylar	430,039.42
800	03	47					Mardin Belediyelerinden Aktarılan Paylar	141,892.44
800	03	47	01				Mardin Belediyesinden Aktarılan Pay	0.00
800	03	47	01	00			Mardin Belediyesinden Aktarılan Pay	0.00
800	03	47	02				Mardin İlçe Belediyelerinden Aktarılan Pay	103,866.66
800	03	47	02	00			Mardin İlçe Belediyelerinden Aktarılan Pay	0.00
800	03	47	02	01			Dargeçit Belediyesi	25,391.41
800	03	47	02	06			Nusaybin Belediyesi	78,475.25
800	03	47	03				Mardin Belde Belediyelerinden Aktarılan Pay	38,025.78
800	03	47	03	00			Mardin Belde Belediyelerinden Aktarılan Pay	0.00
800	03	47	03	05			Duruca Belediyesi	4,987.44
800	03	47	03	06			Gelinkaya Belediyesi	7,903.59
800	03	47	03	07			Girmeli Belediyesi	2,341.65
800	03	47	03	08			Gökçe Belediyesi	8,310.98
800	03	47	03	12			Pınardere Belediyesi	3,964.43
800	03	47	03	13			Söğütlü Belediyesi	4,955.59
800	03	47	03	15			Sürgücü Belediyesi	5,562.10
800	03	56					Siirt Belediyelerinden Aktarılan Paylar	29,408.20
800	03	56	01				Siirt Belediyesinden Aktarılan Pay	0.00
800	03	56	01	00			Siirt Belediyesinden Aktarılan Pay	0.00
800	03	56	02				Siirt İlçe Belediyelerinden Aktarılan Pay	18,195.31
800	03	56	02	00			Siirt İlçe Belediyelerinden Aktarılan Pay	0.00
800	03	56	02	02			Baykan Belediyesi	3,064.40
800	03	56	02	03			Eruh Belediyesi	15,130.91
800	03	56	03				Siirt Belde Belediyelerinden Aktarılan Pay	11,212.89

T.C. Sayıştay Başkanlığı

800	03	56	03	00		Siirt Belde Belediyelerinden Aktarılan Pay	0.00
800	03	56	03	01		Atabağı Belediyesi	5,608.60
800	03	56	03	02		Beğendik Belediyesi	4,004.29
800	03	56	03	06		Ziyaret Belediyesi	1,600.00
800	03	72				Batman Belediyelerinden Aktarılan Paylar	11,264.05
800	03	72	01			Batman Belediyesinden Aktarılan Pay	0.00
800	03	72	01	00		Batman Belediyesinden Aktarılan Pay	0.00
800	03	72	02			Batman İlçe Belediyelerinden Aktarılan Pay	9,127.70
800	03	72	02	00		Batman İlçe Belediyelerinden Aktarılan Pay	0.00
800	03	72	02	02		Gercüş Belediyesi	9,127.70
800	03	72	03			Batman Belde Belediyelerinden Aktarılan Pay	2,136.35
800	03	72	03	00		Batman Belde Belediyelerinden Aktarılan Pay	0.00
800	03	72	03	03		Hisar Belediyesi	2,136.35
800	03	73				Şırnak Belediyelerinden Aktarılan Paylar	247,474.73

Hesap Kodu	Ekonomik Sınıflandırma						BÜTÇE GELİRİNİN TÜRÜ	2010 - Yılı	2011 - Yılı	Carı Yıl (2012)
	KOD 1	KOD 2	KOD 3	KOD 4	KOD 5	KOD 6		TL/Kr	TL/Kr	TL/Kr
800	03	73	01				Şırnak Belediyesinden Aktarılan Pay	174,700.00	0.00	59,701.65
800	03	73	01	00			Şırnak Belediyesinden Aktarılan Pay	174,700.00	0.00	0.00
800	03	73	01	01			Şırnak Belediyesi	0.00	0.00	59,701.65
800	03	73	02				Şırnak İlçe Belediyelerinden Aktarılan Pay	269,616.86	440,995.71	149,480.08
800	03	73	02	00			Şırnak İlçe Belediyelerinden Aktarılan Pay	269,616.86	440,995.71	0.00
800	03	73	02	01			Beytüşşebap Belediyesi	0.00	0.00	9,259.55
800	03	73	02	02			Cizre Belediyesi	0.00	0.00	136,884.59
800	03	73	02	06			Uludere Belediyesi	0.00	0.00	3,335.94
800	03	73	03				Şırnak Belde Belediyelerinden Aktarılan Pay	30,832.46	92,502.19	38,293.00
800	03	73	03	00			Şırnak Belde Belediyelerinden Aktarılan Pay	30,832.46	92,502.19	0.00
800	03	73	03	02			Başverimli Belediyesi	0.00	0.00	5,653.48
800	03	73	03	03			Çalışkan Belediyesi	0.00	0.00	2,682.11
800	03	73	03	04			Fındık Belediyesi	0.00	0.00	1,771.34
800	03	73	03	05			Görümlü Belediyesi	0.00	0.00	2,494.91
800	03	73	03	07			Karalar Belediyesi	0.00	0.00	4,997.72
800	03	73	03	08			Kasrik Belediyesi	0.00	0.00	1,500.00
800	03	73	03	09			Kumçatı Belediyesi	0.00	0.00	8,158.50
800	03	73	03	10			Mezraa Belediyesi	0.00	0.00	3,132.85
800	03	73	03	11			Sırtköy Belediyesi	0.00	0.00	3,941.62
800	03	73	03	12			Şenoba Belediyesi	0.00	0.00	3,960.47
800	04						Sanayi ve Ticaret Odalarından Aktarılan Paylar	13,915.62	21,057.48	25,108.72
800	04	56					Siirt Sanayi ve Ticaret Odaları	2,355.00	3,975.00	5,015.00
800	04	56	01				Siirt Ticaret ve Sanayi Odası	2,355.00	3,975.00	5,015.00
800	04	56	01					0.00	0.00	5,015.00
800	04	56	01	00			Siirt Ticaret ve Sanayi Odası	2,355.00	3,975.00	0.00
800	04	72					Batman Sanayi ve Ticaret Odaları	9,947.57	13,856.38	15,620.40
800	04	72	01				Batman Ticaret ve Sanayi Odası	9,947.57	13,856.38	15,620.40
800	04	72	01					0.00	0.00	15,620.40
800	04	72	01	00			Batman Ticaret ve Sanayi Odası	9,947.57	13,856.38	0.00
800	04	73					Şırnak Sanayi ve Ticaret Odaları	1,613.05	3,226.10	4,473.32
800	04	73	01				Şırnak Ticaret ve Sanayi Odası	1,613.05	3,226.10	4,473.32
800	04	73	01					0.00	0.00	4,473.32
800	04	73	01	00			Şırnak Ticaret ve Sanayi Odası	1,613.05	3,226.10	0.00
800	06						Faaliyet Gelirleri	595,313.99	1,205,485.40	957,201.63
800	06	02					Faiz Gelirleri	591,613.99	1,170,275.83	928,007.21
800	06	02						0.00	0.00	928,007.21
800	06	02						0.00	0.00	928,007.21
800	06	02	00				Faiz Gelirleri	591,613.99	1,170,275.83	0.00
800	06	02	00	00			Faiz Gelirleri	591,613.99	1,170,275.83	0.00
800	06	09					Diğer Faaliyet Gelirleri	3,700.00	35,209.57	29,194.42
800	06	09						0.00	0.00	29,194.42
800	06	09						0.00	0.00	29,194.42

T.C. Sayıştay Başkanlığı

800	06	09	00				Diğer Gelirler	3,700.00	35,209.57	0.00
800	06	09	00	00			Diğer Gelirler	3,700.00	35,209.57	0.00
800	07						Bağış ve Yardımlar	0.00	15,000.00	0.00
800	07	00					Bağış ve Yardımlar	0.00	15,000.00	0.00
800	07	00	00				Bağış ve Yardımlar	0.00	15,000.00	0.00
800	07	00	00	00			Bağış ve Yardımlar	0.00	15,000.00	0.00
800	08						ALACAKLARDAN TAHSİLATLAR	0.00	0.00	2,839,804.61
800	08	02					Belediyelerden tahsilatlar	0.00	0.00	2,839,804.61
800	08	02						0.00	0.00	2,839,804.61
800	08	02						0.00	0.00	2,839,804.61
BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI (A).								25,723,420.52	8,894,545.66	5,427,372.04
						B	ÜTÇE GELİRLERİNDEN RET VE İADELER			
BÜTÇE GELİRLERİNDEN RET VE İADELER TOPLAMI (B).										
NET BÜTÇE GELİRİ (A-B) .								25.723.420,52	8.894.545,66	5.427.372,04

DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunu'nun "Mali Saydamlık ve Hesap Verme Sorumluluğu" başlıklı 21 inci maddesi ile ajansların mali ve finansal kaynaklarının elde edilmesi, kullanılması ve mali denetiminin sağlanmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır.

Bu hükme göre DİKA üst yönetimi, kurumun tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden sorumludur.

SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

6085 sayılı Sayıştay Kanunu hükümleri çerçevesinde Sayıştay, yürütülen denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali tabloların güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğuna ve mali tablolarının doğru ve güvenilir olduğuna ilişkin makul güvence elde etmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirilmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dahil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: 102 Banka Hesabı

103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı

Kurumun banka hesapları arasındaki göndermelerde 103 Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri Hesabının kullanılmaması sonucunda, 2012 yılı sonu Kurum mizanında; 102-Banka Hesabının Alacak kaydı tutarı (57.071.566,08 TL) ile 103- Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri Hesabının Borç kaydı tutarının (16.796.079,24 TL) birbirini tutmamasına, dolayısıyla, mali tablolarda 40.275.486,84 TL tutarında hataya sebep olduğu tespit edilmiş ve Kurumun kendi hesapları arasındaki hareketler dahil, Kurum hesaplarında meydana gelen tüm hareketlerde 102 Banka Hesabı ile 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının karşılıklı çalıştırılması önerilmiştir.

Kurum tarafından verilen görüşte; mevzuata aykırı işlem tesis edildiği kabul edilerek 2013 yılı başından itibaren uygulamanın değiştirildiği bildirilmiştir.

102 ve 103 nolu hesapların mevzuat hükümleri doğrultusunda karşılıklı çalıştırılıp çalıştırılmadığı hususu 2013 yılı içinde izlenecektir.

BULGU 2: 161 Personel Avansları Hesabı

Gününden önce ödenmesine karar verilen maaş ve ücret ödemelerinin izlenmesinde 161- Personel Avansları Hesabı kullanılması gerekirken, Nisan, Temmuz ve Aralık 2012 tarihlerinde yapılan erken maaş ödemelerinde bu hesabın kullanılmadığı, ödemelerin direkt olarak gider hesaplarında muhasebeleştirildiği, bunun da mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 114 üncü maddesinde; *“Bu hesap; mevzuatı uyarınca verilen sürekli ve geçici görev yolluğu avansları ile ödeme gününden önce ödenmesine karar verilen maaş ve ücret ödemeleri karşılığı verilen avansların izlemesi için kullanılır.”* hükmü, 115 inci maddesinde; *“Çeşitli nedenlerle ödeme gününden önce ödenmesi kararlaştırılan maaş ve ücret ödemeleri personel avansları hesabına borç kaydedilerek izlenir. Ödeme günü geldiğinde ise bu hesaptan çıkarılarak bütçe giderleri hesabına aktarılır.”* şeklinde bir düzenleme bulunmasına rağmen, erken maaş ve ücret ödemelerinde 161-personel avansları hesabı kullanılmaksızın direkt olarak 630 personel giderleri hesabı kullanıldığı görülmüş ve Ajansa, ödeme gününden önce yapılmasına karar verilen maaş ve ücret ödemelerinin izlenmesinde 161-Personel Avansları Hesabını kullanılması önerilmiştir.

Kurum tarafından verilen görüşte; mevzuata aykırı işlem tesis edildiği kabul edilerek uygulamanın değiştirileceği bildirilmiş olup, Ajansın hatalı uygulamasını değiştirip değiştirmedeği hususu 2013 yılında izlenecektir.

BULGU 3: 160 İş Avans ve Kredileri Hesabı

630 Giderler Hesabı

830 Bütçe Giderleri Hesabı

835 Bütçe Giderleri Yansıtma Hesabı

Ajans tarafından desteklenen projeler için yapılan ve avans niteliğinde olan ilk ödemelerin 160 İş Avansları ve Kredileri Hesabına kaydedilerek takip edilmesi gerekirken

doğrudan gider hesaplarında muhasebeleştirildiği, bu nedenle 160, 630, 830 ve 835 hesap kodunda takip edilen işlemlerle ilgili olarak tabloların gerçek durumu yansıtmadığı, 160 kodlu hesabın olması gerekenden 6.201.321,01 TL tutarında yüksek, 630, 830 ve 835 kodlu hesapların da bu tutar kadar düşük olduğu, dolayısıyla Kurumun gider bütçesinin güvenilir olmadığı tespit edilmiştir.

Kalkınma ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin "Destegin Ödenmesi" başlıklı 26 ncı maddesi ile Kalkınma Ajansları Destek Yönetim Kılavuzunun 2.1.1.1.7.1. Mali Desteklerin Ödenmesi başlıklı bölümünde yapılan düzenlemeler birlikte değerlendirildiğinde; proje destekleri çerçevesinde yapılan ilk ödeme avans niteliğinde olup avans kapatılmadan ikinci ödemelerin yapılamayacağı açıktır. Avansların nasıl kapatılacağı mali mevzuatımızda belirtilmiş olup, avans niteliğindeki ödemenin yapıldığı kişinin/firmanın harcamaya ait kanıtlayıcı belgelerini avansı aldığı birime ibraz etmesi üzerine ödeme avans hesabından çıkarılarak gider hesaplarında muhasebeleştirilmek suretiyle avans kapatılır.

İlgili mevzuatta yer alan düzenlemeler karşısında; ön ödeme (avans) şeklinde gerçekleştirilen ilk para aktarımının, harcamaya ilişkin kanıtlayıcı belgeler ibraz edildiğinde kapatılması ve giderleştirilmesi gerekirken bunun yapılmadığı, avansların açıldıkları andan itibaren gider olarak kaydedildiği, bu nedenle hem 2011 ve 2012 yıllarındaki proje avansları hesabı hem de gider ve gider yansıtma hesaplarının fiili durumu yansıtmadığı görülmüştür. Diğer bir deyişle; 2010, 2011 ve 2012 yıllarında 160 İş Avansları hesabı olması gerekenden düşük, gider ve gider yansıtma hesapları da olması gerekenden daha yüksek bir rakamı göstermektedir.

Söz konusu hatalı muhasebeleştirmeden dolayı Ajansın 2012 yılındaki mali tablolarındaki hata tutarı aşağıda gösterilmiştir:

	<u>Olan</u>	<u>Olması Gereken</u>
160 İş Avansları Hs.	0,00	6.201.321,01 TL
630 Gider Hesabı	6.201.321,01 TL	0,00
830 Bütçe Giderleri Hs.	6.201.321,01 TL	0,00
835 Büt. Gider Yansıtma Hs.	6.201.321,01 TL	0,00

Ajansa; Destek programı çerçevesinde verdikleri proje avanslarını mevzuata uygun muhasebeleştirmeleri önerilmiştir.

Kurum tarafından verilen görüşte; mevzuata aykırı işlem tesis edildiği kabul edilerek uygulamanın değiştirileceği bildirilmiş olup, Ajansın hatalı uygulamasını değiştirip değiştirmedeği hususunun 2013 yılında izlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

BULGU 4: 140 Kişilerden Alacaklar Hesabı

Ajansa borçlu olan personelin ödemesi gereken tutarların tahakkuk ettiği anda 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına kaydedilerek takip edilmesi gerekirken tahakkuk işleminin yapılmadığı ve 140 kodlu hesabın muhasebe işlemlerinde kullanılmadığı, söz konusu alacakların tahsil edildiği anda gelir hesabı kullanılarak muhasebe kayıtlarına intikal ettirildiği tespit edilmiştir.

Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Hesap Planı” başlıklı 36 ncı maddesinde Kurumun hesap planı içinde yer alan ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar belirtilmiştir. Buna göre Ajansların hesap planı içinde:

14 Diğer Alacaklar

140 Kişilerden Alacaklar

hesap grubu ve hesabı yer almakta olup 41 inci maddesinde de; 140 Kişilerden alacaklar hesabının, faaliyet alacakları dışında kalan diğer alacaklarının izlenmesi için kullanılacağı açıklanmıştır. Ajansın 2012 yılı işlem ve faaliyetleri ile bunlara ilişkin muhasebe kayıtları incelendiğinde; kurumun yıl içinde 140 kişilerden alacaklar hesabına kaydedilmesi gereken alacaklarının bulunduğu (feshedilen projeler ile ilgili olarak geri ödenmesi gereken destek tutarları ve cezai unsurları, kurumdan ayrılan personelin sözleşmeleri gereği Ajansa ödemeleri gereken tazminatlar vb) halde bu hesabın muhasebe hesap planında yer almadığı görülmüş olup Kuruma, söz konusu hesap grubuna kaydedilmesi gereken işlemlerle ilgili olarak Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nde yapılan düzenlemeler çerçevesinde işlem tesis etmesi önerilmiştir.

Kurum tarafından verilen görüşte; mevzuata aykırı işlem tesis edildiği kabul edilerek 2013 yılı başından itibaren Ajansa borcu tahakkuk edecek personelin borçlarının 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına kaydedilmek suretiyle muhasebeleştirileceği bildirilmiş olup, Ajansın hatalı uygulamasını değiştirip değiştirmedeği hususu 2013 yılında izlenecektir.

BULGU 5: 15 Stoklar Hesap Grubu

Kurum mizan cetveli ile buna dayanak teşkil eden yevmiye defteri ve ödeme emirleri incelenmiş ve bu inceleme sonucunda Kurumda Stok Değerler hesap grubunun muhasebe kayıtlarında aktif olarak kullanılmadığı, bunun da mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilediği tespit edilmiştir.

10.03.2006 tarih ve 26104 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin “hesap planı” başlıklı 45 inci maddesinde yer alan Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin hesap planına ait hesap gruplarından, 15 Stoklar başlıklı hesap grubunun muhasebe kayıtlarında aktif olarak kullanılmadığı görülmüştür. Bu hesap grubu;

15 Stoklar

150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı

153 Ticari Mallar Hesabı

157 Diğer Stoklar Hesabı

hesaplarından oluşmaktadır.

Söz konusu stoklar için yapılan ödemelerin muhasebeleştirilmesinde 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı ile birlikte yukarıdaki hesap kodları yerine 630 Giderler Hesabı kullanılmıştır. Dolayısıyla kurum tarafından yapılan stok malzemeleri alımları yönetmeliğin 45 inci maddesindeki hesap planının aksine, yukarıdaki alt hesap kodlarından takip edilememektedir.

Muhasebe kayıtlarının daha açık ve anlaşılabilir olması, yapılan harcamaların ilgili bulunduğu hesaba kaydı ile mümkün olduğundan, kurumun Dönen Varlıkları içinde yer alması gereken Stoklar hesap grubuna ait alımların Giderler Hesabı altında muhasebeleştirilmesi nedeniyle hem kurumun Dönen Varlıkları olması gerekenden daha az hem de Giderler Hesabı olması gerekenden daha yüksek gözükmektedir. Bu da kurumun bilançosuna ilişkin sağlıklı veriler elde etmeyi zorlaştırmaktadır. Bu nedenle Kuruma; Dönen Varlıklar ana hesap grubunda yer alan Stoklar Hesabını en kısa sürede aktif hale getirmesi önerilmiştir.

Kurum tarafından verilen görüşte; mevzuata aykırı işlem tesis edildiği kabul edilerek 2013 yılı başından itibaren 15 Stok Değer Hesabının aktif olarak kullanılmaya başladığı

bildirilmiş olup; Ajansın hatalı uygulamasını değiştirip değiştirmediği hususu 2013 yılında izlenecektir.

BULGU 6: 910 Teminat Mektupları Hesabı

911 Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı

Desteklenen projeler kapsamında yararlanıcılardan ve ihale mevzuatı uyarınca yüklenicilerden alınan ve iş tamamlandığında ilgililerine iade edilmesi gereken banka teminat mektuplarının muhasebe kayıtlarına intikal ettirilmediği (denetim tarihi itibariyle Ajansın elinde bulunan **526.899,50** TL tutarındaki teminat mektubu muhasebe kayıtlarında görünmemektedir), bunun da mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilediği tespit edilmiş ve Ajansa; destekledikleri projeler çerçevesinde yararlanıcılardan ve diğer yüklenicilerden alınan ve iş bitiminde sahiplerine iade edilen teminat mektuplarını muhasebe kayıtlarına intikal ettirmeleri önerilmiştir.

Kurum cevabında hatalı uygulamanın 2013 yılı başından itibaren sona erdirildiği ve Ajansa verilen teminat mektuplarının muhasebe kayıtlarına intikal ettirildiği bildirilmiş olup, Kurumun hatalı uygulamasını değiştirip değiştirmediği hususu 2013 yılında izlenecektir.

BULGU 7: 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı

Sosyal Güvenlik Kurumlarına gönderilmek üzere ücret bordrolarından yapılan kesintilerin 361 hesap koduna kaydedilmemesi nedeniyle hata olduğu ve mali tablolarda 361 kodlu hesabın yer almaması nedeniyle Ajansın kısa vadeli yabancı kaynakları olması gerekenden daha düşük görüldüğü, bunun da tabloların doğruluk ve güvenilirliğinin etkilendiği tespit edilmiştir.

Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Hesap Planı” başlıklı 36 ncı maddesinde Kurumun hesap planı içinde yer alan ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar belirtilmiştir. Buna göre Ajansların hesap planı içinde:

3 Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar

36 Ödenecek Diğer Yükümlülükler

360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı

361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı

hesap grubu ve hesapları yer almakta olup 41 inci maddesinde de; 36 Ödenecek Diğer Yükümlülükler hesap grubunun, Ajans tarafından sorumlu veya mükellef sıfatıyla ödenecek

her türlü vergi, resim, harç, kesinti, sigorta primi ve benzeri borçlarının izlenmesi için, 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri alt hesabının ise, sosyal güvenlik mevzuatı hükümlerine göre sosyal güvenlik kurumları adına nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı açıklanmıştır.

Ajansın 2012 yılı personel ödemelerine ilişkin ödeme fişleri ve muhasebe kayıtları incelendiğinde; kurumun yıl içinde 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri hesabına kaydedilmesi gereken SGK kesintilerinin bu hesaba kaydedilmeyerek doğrudan gider hesaplarında muhasebeleştirildiği görülmüş ve Kuruma; söz konusu hesap grubuna kaydedilmesi gereken işlemlerle ilgili olarak Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yapılan düzenlemeler çerçevesinde işlem tesis etmesi önerilmiştir.

Kurum tarafından verilen cevapta hatalı uygulama kabul edilerek uygulamanın 2013 yılı başından itibaren düzeltildiği bildirilmiş olup, Kurumun hatalı uygulamasını değiştirip değiştirmediği hususu 2013 yılında izlenecektir.

BULGU 8: 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı

Ajansta çalışan personel için kıdem tazminatları karşılığı olarak herhangi bir miktar hesaplanıp ayrılmadığı ve yapılan bu hatanın sonucu olarak 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının mali tablolarda yer almadığı, bunun da mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilediği tespit edilmiştir.

Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Hesap Planı” başlıklı 36 ncı maddesinde Kurumun hesap planı içinde yer alan ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar belirtilmiştir. Buna göre Ajansların hesap planı içinde:

4 Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar

.....

47 Borç ve Gider Karşılıkları

472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı

ana hesap/hesap grubu ve hesabı yer almakta olup 41 inci maddesinde de; 47 Borç ve Gider Karşılıkları hesap grubunun, mevzuatı gereğince belirlenen esaslar çerçevesinde ayrılacak uzun vadeli her türlü borç ve gider karşılığının izlenmesi için kullanılacağı açıklanmış olup, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı hesabının da belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı açıklanmıştır. Ajansın 2012 yılı işlem ve

faaliyetleri ile bunlara ilişkin muhasebe kayıtları incelendiğinde; kurum çalışanları için mevzuatında belirlenen esaslar çerçevesinde ayrılması ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı hesabına kaydedilmesi gereken karşılıkların hiç ayrılmadığı ve dolayısıyla hesabın muhasebe hesap planında yer almadığı görülmüş olup Ajansa, söz konusu hesap grubuna kaydedilmesi gereken işlemlerle ilgili olarak Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yapılan düzenlemeler çerçevesinde işlem tesis etmesi önerilmiştir.

Kurum tarafından verilen cevapta hatalı uygulama Kabul edilerek uygulamanın 2013 yılı başından itibaren düzeltildiği bildirilmiş olup, Kurumun hatalı uygulamasını değiştirip değiştirmedeği hususu 2013 yılında izlenecektir.

BULGU 9: 120.06 Faaliyet Gelirleri

600.06 Faaliyet Gelirleri

160 İş Avans ve Kredileri Hesabı

Ajans tarafından desteklenen projeler kapsamında ilgili hesabına bankaya yatırılan avans tutarları için 2012 yılında tahakkuk eden toplam **35.657,31 TL** tutarındaki faizin “faaliyet gelirleri” hesaplarına intikal ettirilmeyerek, faiz tutarlarının destek miktarlarından düşüldüğü, bu sebeple mali tablolarda faaliyet gelirleri ile iş avansları hesaplarının olması gerekenden daha düşük görüldüğü, bunun da mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilediği tespit edilmiş ve Ajans tarafından verilen desteklerin olması gerekenden daha düşük görünmesine yol açan bu hatalı işlemin düzeltilmesi ve proje destekleri çerçevesinde elde edilen gelirlerin doğrudan 120 ve 600 Gelir Hesaplarında muhasebeleştirilmesi önerilmiştir.

Kurum tarafından verilen cevapta hatalı uygulama kabul edilerek uygulamanın 2013 yılı başından itibaren düzeltildiği bildirilmiş olup; Kurumun hatalı uygulamasını değiştirip değiştirmedeği hususu 2013 yılında izlenecektir.

BULGU 10: 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı

360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı

Ajans tarafından satın alınan/yaptırılan makine, teçhizat, demirbaş ve taşıtlara ait tadil, bakım ve onarım hizmetleri ile danışmanlık/egitim, baskı-basım hizmetlerinin bazılarında KDV tevkifatı yapılmadığı, bunun sonucunda 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının alacak tutarının yapılmayan kesinti kadar yüksek, 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabının alacak tutarının da bu tutar kadar düşük görüldüğü tespit edilmiştir.

Söz konusu işler için 2012 yılında Mayıs ayına kadar KDV dahil **770 TL**, mayıs ayından sonra ise KDV dahil **1.000 TL** faturalandırma sınırı getirilip bu miktarın altındaki işlemler için tevkifat uygulanmayacağı hususu 117 seri nolu KDV Tebliğinde belirtilmiştir.

117 seri nolu KDV Tebliğinde “Kalkınma ve yatırım ajansları (3.1.2/b) ayrımı kapsamındadır.” denilmek suretiyle Kalkınma Ajansları kısmi tevkifat uygulayacak kurumlar arasına dahil edilmiştir. Dolayısıyla Ajanslar, tebliğ kapsamındaki yapım, bakım-onarım, proje-etüd, danışmanlık, güvenlik, temizlik vs. gibi hizmetlerin faturaları üzerinden hesaplanan KDV tutarından ilgili maddelerde gösterilen oranlarda tevkifat yapmakla mükellefler. Ancak, DİKA’nın 2012 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, Kurum tarafından satın alınan/yaptırılan tadilat, tamirat ve bakım işleri, araç kiralama ile danışmanlık hizmetlerinin bazılarında KDV tevkifatı yapılmadığı görülmüş, KDV tevkifatına tabi işler için (fatura sınırı da göz önüne alınarak) düzenlenen faturalar üzerinde gerekli kesintinin yapılması hususuna dikkat edilmesi önerilmiştir.

Kurum tarafından verilen cevapta hatalı uygulama kabul edilerek uygulamanın 2013 yılı başından itibaren düzeltildiği bildirilmiştir.

Kurumun hatalı uygulamasını değiştirip değiştirmediği hususu 2013 yılında izlenecektir.

BULGU 11: 255 Demirbaşlar Hesabı

630 Gider Hesabı

Ajansın yaptığı harcamalardan bazılarının **255 Demirbaşlar Hesabına** kaydedilerek takip edilmesi gerekirken tamamının **630 Gider Hesaplarında** muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Ajansın 5449 sayılı Kanun ve Taşınır Mal Yönetmeliğine dayanarak hazırladığı Taşınır Mal Yönergesinin 3 üncü maddesinde aynen:

“a) Dayanıklı taşınırlar: Taşıtlar ve demirbaşları,

b) Demirbaşlar: Belirli bir hizmete tahsis amacıyla edinilen, belli bir süreye tâbi olmaksızın uzun süre kullanılabilen ve kullanılmakla yok olmayan taşınırları,

.....

ifade eder” denilmiştir.

Yine Ajansın Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Maddi Duran Varlıklar” başlıklı 49 uncu maddesinin (d) bendinde aynen;

“d) 255 Demirbaşlar hesabı: Bu hesap, Ajans faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi uzun süre kullanılabilen varlıkların izlenmesi için kullanılır.” denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, Ajansın uzun ömürlü dayanıklı taşınır alımlarını doğrudan giderleştirmek yerine 255 Demirbaşlar Hesabında takip etmesi gerekmektedir. Aksi takdirde Ajansın duran varlıkları olması gerekenden daha düşük, giderleri ise daha yüksek gözükecektir. Bu nedenle Ajansa, bazı uzun ömürlü dayanıklı taşınır alımlarını 255 Demirbaşlar Hesabında takip etmesi ile ilgili olarak yapılan muhasebe hatalarını düzeltmesi önerilmiştir.

Kurum tarafından verilen cevapta hatalı uygulama kabul edilerek uygulamanın düzeltileceği bildirilmiştir.

Kurumun hatalı uygulamasını değiştirip değiştirmediği hususu 2013 yılında izlenecektir.

BULGU 12: 2010 Mali Yılı Destekleme Programı çerçevesinde desteklenen ancak başarısızlığa uğrayarak feshedilen projelere ödenen ve geri alınması gereken destek miktarlarının (anapara+faiz) muhasebe kayıtlarına intikal ettirilmediği tespit edilmiştir.

2010 Mali Yılı Destekleme Programı kapsamında desteklenen:

A) “ERKEL YENİLENİYOR” Projesinin sözleşmeye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediği tespit edildiğinden 02.11.2011 tarihinde YKK ile sözleşme Ajans tarafından tek taraflı fesihle sonlandırılmıştır.

Başarısız olması nedeniyle sonlandırılan projelerle ilgili neler yapılacağı Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin “Desteğin durdurulması ve iptali” başlıklı 39 uncu maddesi ile Kalkınma Ajansları Destek Yönetimi Kılavuzunun “Sözleşmenin Feshi” başlıklı 2.1.1.1.7.8 inci maddesinde düzenlenmiştir. Bu düzenlemelere göre; Ajans sözleşmeyi tek taraflı olarak feshederse, sözleşme kapsamında o zamana kadar yapılan ödemeler ile sözleşmeden doğan masraflar ve sözleşmede öngörülen cezai şartı yararlanıcıdan tahsil etmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede; 02.11.2011 tarihinde alınan 2011/11 sayılı YKK ile; projeye ilişkin makinelerin tamamı temin edilmediği ve eksik olan makineler dolayısıyla projenin aslına uygun olarak uygulanmadığı anlaşılacak Sözleşme Genel Koşullar 12.6 ncı maddesinin (j)

bendi uyarınca projenin sözleşmeye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediği tespit edildiğinden sözleşmenin feshedilmesine, ön ödemenin yasal faiziyle birlikte Kasım 2011, Aralık 2011, Ocak 2012, Şubat 2012 aylarında (vadesi ilgili ayın son günü olmak üzere) Sözleşme Genel Koşullar 18.3 maddesi uyarınca 4 eşit taksit halinde Ajansa iade edilmesine, sözleşmenin yürürlükte olduğu her ay için 1.000,00 TL'nin Ajans tarafından proje uygulanma aşamasında harcanmış olan emek, zaman ve performans kayıpları karşılığında def'aten tahsil edilmesi şartıyla sözleşme sırasında sunulmuş olan teminatın iadesine aksi halde teminatın gelir irat edilmesine ve başkaca bir müeyyide uygulanmamasına, karar verildiği görülmüştür.

Yukarıdaki YK Kararına göre yararlanıcının; proje kapsamında “ön ödeme” adı altında kendisine ödenen 114.134,80 TL anapara + 39.693,95 TL faiz olmak üzere toplam 153.828,75 TL'yi Ajansa geri ödemesi gereklidir. Ajansın; 10.11.2011 tarihli yazısı ile yararlanıcıdan 114.134,80 TL anapara + 39.693,95 TL faiz olmak üzere toplam 153.828,75 TL yi 4 eşit taksitte ödemesini ve ayrıca 12.000,00 TL tutarında (1.000,00 * 12 ay) cezai şartı talep ettiği, bu bedelin 25.690,00 TL'lik kısmının ödendiği, kalan 140.138,75 TL'sinin denetim tarihi itibarıyla yararlanıcı tarafından ödenmediği ve bu nedenle hakkında icra takibi başlatıldığı tespit edilmiştir.

Diğer taraftan; Projenin sonlandırıldığı 02.11.2011 tarihinde 4 eşit taksitte geri alınmasına karar verilen 153.828,75 TL (anapara+faiz) ve 12.000,00 TL tutarındaki ceza miktarı olmak üzere toplam 165.828,75 TL'nin 127 Diğer Faaliyetlerden Alacaklar Hesabına atılarak takip edilmesi gerekirken bu işlemin yapılmadığı, diğer bir deyişle, Ajansın projenin yararlanıcısından olan söz konusu alacağının kayıtlarda görülmediği anlaşılmıştır.

B) “Hijyenik ve Sistemik Satış Yöntemlerini Kullanarak, Ürün Paketleme Yatırımlarıyla Kendi Markasını Oluşturarak Üretici Olma” projesi, yararlanıcı tarafından temin edilmesi gerekli makine ekipmanların proje süresi içerisinde temin edilemediği tespit edildiğinden Ağustos 2011 tarihinde alınan YKK ile sözleşme Ajans tarafından tek taraflı fesihle sonlandırılmıştır.

Başarısız olması nedeniyle sonlandırılan projelerle ilgili neler yapılacağı Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin “Desteğin durdurulması ve iptali” başlıklı 39 uncu maddesi ile Kalkınma Ajansları Destek Yönetimi Kılavuzunun “Sözleşmenin

Feshi” başlıklı 2.1.1.1.7.8 inci maddesinde düzenlenmiştir. Bu düzenlemelere göre; Ajans sözleşmeyi tek taraflı olarak feshederse, sözleşme kapsamında o zamana kadar yapılan ödemeler ile sözleşmeden doğan masraflar ve sözleşmede öngörülen cezai şartı yararlanıcıdan tahsil etmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede; Ağustos 2011 tarihinde alınan 2011/08 sayılı YKK ile; yararlanıcı tarafından temin edilmesi gerekli makine ekipmanların proje süresi içerisinde temin edilemediği tespit edildiğinden Sözleşme Genel Koşullar Madde 12.6 (a) hükmüne göre yararlanıcının üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmemesi ve bu yükümlülüklerle uyması talebi bir mektupla kendisine tebliğ edildikten sonra geçen 30 gün içerisinde de bunu yapmaması ve bunun için de tatmin edici bir gerekçe göstermemesi dolayısıyla sözleşmenin feshedilmesine, sözleşmenin yürürlükte olduğu her ay için 1.000,00-TL'nin Ajans tarafından proje uygulanma aşamasında harcanmış olan emek, zaman ve performans kayıpları karşılığında tahsil edilmesi şartıyla sözleşme sırasında sunulmuş olan teminatın iadesine, aksi halde teminatın gelir irat edilmesine, Ajans tarafından yapılan ön ödemenin yasal faiziyle birlikte alınmasına ve bunlar dışında başkaca bir cezai müeyyidenin uygulanmamasına, karar verildiği görülmüştür.

Yukarıdaki YK Kararına göre yararlanıcının; proje kapsamında “ön ödeme” adı altında kendisine ödenen 128.665,50 TL anapara + 13.987,00 TL faiz olmak üzere toplam 142.652,50 TL'yi Ajansa geri ödemesi gereklidir. Ajansın; yararlanıcıdan 128.665,50 TL anapara + 13.987,00 TL faiz olmak üzere toplam 142.652,50 TL yi Ajansa geri ödemesini ve ayrıca 12.000,00 TL tutarında (1.000,00 * 12 ay) cezai şartı talep ettiği, ancak bu bedelin denetim tarihi itibarıyla yararlanıcı tarafından ödenmediği ve bu nedenle hakkında icra takibi başlatıldığı tespit edilmiştir.

Diğer taraftan; Projenin sonlandırıldığı Ağustos 2011 tarihinde 4 eşit taksitte geri alınmasına karar verilen 142.652,50 TL (anapara+faiz) ve 12.000,00 TL tutarında ceza miktarı olmak üzere toplam 154.652,50 TL'nin 127 Diğer Faaliyetlerden Alacaklar Hesabına atılarak takip edilmesi gerekirken bu işlemin yapılmadığı, diğer bir deyişle, Ajansın projenin yararlanıcısından olan söz konusu alacağının kayıtlarda görülmediği tespit edilmiştir.

C) “KAPASİTE ARTTIRIM VE MODERNİZASYON” Projesi; yararlanıcı tarafından temin edilmesi gerekli makine ekipmanların proje süresi içerisinde temin edilemediği tespit

edildiğinden Ağustos 2011 tarihinde alınan YKK ile sözleşme Ajans tarafından tek taraflı fesihle sonlandırılmıştır.

Başarısız olması nedeniyle sonlandırılan projelerle ilgili neler yapılacağı Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin "Destegın durdurulması ve iptali" başlıklı 39 uncu maddesi ile Kalkınma Ajansları Destek Yönetimi Kılavuzunun "Sözleşmenin Feshi" başlıklı 2.1.1.1.7.8 inci maddesinde düzenlenmiştir. Bu düzenlemelere göre; Ajans sözleşmeyi tek taraflı olarak feshederse, sözleşme kapsamında o zamana kadar yapılan ödemeler ile sözleşmeden doğan masraflar ve sözleşmede öngörülen cezai şartı yararlanıcıdan tahsil etmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede; Ağustos 2011 tarihinde alınan 2011/08 sayılı YKK ile; yararlanıcı tarafından temin edilmesi gerekli makine ekipmanların proje süresi içerisinde temin edilemediği tespit edildiğinden Sözleşme Genel Koşullar Madde 12.6 (a) hükmüne göre yararlanıcının üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmemesi ve bu yükümlülüklerle uyması talebi bir mektupla kendisine tebliğ edildikten sonra geçen 30 gün içerisinde de bunu yapmaması ve bunun için de tatmin edici bir gerekçe göstermemesi dolayısıyla sözleşmenin feshedilmesine, sözleşmenin yürürlükte olduğu her ay için 1.000,00-TL'nin Ajans tarafından proje uygulanma aşamasında harcanmış olan emek, zaman ve performans kayıpları karşılığında tahsil edilmesi şartıyla sözleşme sırasında sunulmuş olan teminatın iadesine, aksi halde teminatın gelir irat edilmesine, Ajans tarafından yapılan ön ödemenin yasal faiziyle birlikte alınmasına ve bunlar dışında başkaca bir cezai müeyyidenin uygulanmamasına, karar verildiği görülmüştür.

Yukarıdaki YK Kararına göre yararlanıcının; proje kapsamında "ön ödeme" adı altında kendisine ödenen 72.790,80 TL anapara + 15.768,00 TL faiz olmak üzere toplam 88.558,80 TL'yi Ajansa geri ödemesi gereklidir. Ajansın; yararlanıcıdan 72.790,80 TL anapara + 15.768,00 TL faiz olmak üzere toplam 88.558,80 TL ve ayrıca 12.000,00 TL tutarında (1.000,00 * 12 ay) cezai şart olmak üzere toplam 100.558,80 TL yi ajansa geri ödemesini talep ettiği, bu bedelin denetim tarihi itibariyle tamamının Mayıs 2012 tarihi itibariyle (2011 yılı sona erdikten sonra) yararlanıcı tarafından ödendiği tespit edilmiştir.

Buradaki sorun; Projenin sonlandırıldığı Ağustos 2011 tarihinde geri alınmasına karar verilen 88.558,80 TL, (anapara+faiz) ile 12.000,00 TL olmak üzere toplam 100.558,80 TL

tutarındaki ceza miktarının 127 Diğer Faaliyetlerden Alacaklar Hesabına atılarak takip edilmesi gerekirken bu işlemin yapılmaması, diğer bir deyişle, Ajansın projenin yararlanıcısından olan söz konusu alacağının kayıtlarda görülmemesidir.

D) “SİLİSLİ KUMDA KAPASİTE GELİŞTİRME” Projesinin yararlanıcısı, ekipman temininde karşılaştığı sıkıntılar nedeniyle 31.05.2011 tarihinde fesih talebinde bulunmuş olup, Ajans Yönetim Kurulunca talebinin uygun görülerek Haziran 2011 tarihinde alınan YKK ile sözleşme fesihle sonlandırılmıştır.

Başarısız olması nedeniyle sonlandırılan projelerle ilgili neler yapılacağı Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin “Desteğin durdurulması ve iptali” başlıklı 39 uncu maddesi ile Kalkınma Ajansları Destek Yönetimi Kılavuzunun “Sözleşmenin Feshi” başlıklı 2.1.1.1.7.8 inci maddesinde düzenlenmiştir. Bu düzenlemelere göre; Ajans sözleşmeyi tek taraflı olarak feshederse, sözleşme kapsamında o zamana kadar yapılan ödemeler ile sözleşmeden doğan masraflar ve sözleşmede öngörülen cezai şartı yararlanıcıdan tahsil etmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede; Haziran 2011 tarihinde alınan 2011/06 sayılı YKK ile; yararlanıcı tarafından temin edilmesi gerekli makine ekipmanların proje süresi içerisinde temin edilemediği tespit edildiğinden Sözleşme Genel Koşullar Madde 12.6 (a) hükmüne göre yararlanıcının üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmemesi ve bu yükümlülükleri uyması talebi bir mektupla kendisine tebliğ edildikten sonra geçen 30 gün içerisinde de bunu yapmaması ve bunun için de tatmin edici bir gerekçe göstermemesi dolayısıyla sözleşmenin feshedilmesine, Ajansa sunulan teminatın irat kaydedilmesine, Ajans tarafından yapılan ön ödemenin yasal faiziyle birlikte geri alınmasına ve bunlar dışında başkaca bir cezai müeyyidenin uygulanmamasına, karar verildiği görülmüştür.

Yukarıdaki YK Kararına göre yararlanıcının; proje kapsamında “ön ödeme” adı altında kendisine ödenen 108.628,95 TL anapara + 12.565,24 TL faiz olmak üzere toplam 121.194,19 TL'yi Ajansa geri ödemesi gereklidir. Ajansın; bir yazı ile yararlanıcıdan 108.628,95 TL anapara + 12.565,24 TL faiz olmak üzere toplam 121.194,19 TL yi Ajansa geri ödemesini talep etmiştir. Fesih kararı alındıktan 10 ay sonra, Nisan 2012 tarihli Yönetim Kurulu'nda, cezai şart olarak belirlenen geçici teminatın irat kaydedilmesinden vazgeçilerek, Ajans tarafından proje uygulanma aşamasında harcanmış olan emek, zaman ve performans kayıpları

karşılığında sözleşmenin yürürlükte olduğu her ay için 1.000,00-TL'nin Ajans hesabına yatırılmasına karar verilmiş olup, (sözleşme süresinin 9 ay olduğu dikkate alındığında 9.000,00 TL olmaktadır) 9.000,00 TL'yi cezai şart olarak talep ettiği, yararlanıcının ön ödeme ve faiz tutarını Mart 2012 tarihi itibarıyla Ajans hesabına yatırdığı, ancak geçici teminatının iade şartı olarak gösterilen 9.000,00 TL tutarındaki cezai şartın denetim tarihi itibarıyla yararlanıcı tarafından ödenmediği tespit edilmiştir.

Buradaki sorun; Projenin sonlandırıldığı Haziran 2011 tarihinde geri alınmasına karar verilen 121.194,19 TL (anapara+faiz) ile 9.000,00 TL olmak üzere toplam 130.194,19 TL tutarındaki ceza miktarının 127 Diğer Faaliyetlerden Alacaklar Hesabına atılarak takip edilmesi gerekirken bu işlemin yapılmaması, diğer bir deyişle, Ajansın projenin yararlanıcısından olan söz konusu alacağının kayıtlarda görülmemesidir.

E) “ÇOCUKLAR İÇİN KALİTE, TEKNOLOJİ VE KAPASİTEMİZİ ARTIRMA” Projesi; Ajans tarafından onaylanan uygun maliyet toplamı (569.746,40 TL) tahmini toplam maliyetin altında kaldığından (756.024,82 TL) Ajans nihai destek tutarının 569.746,40 TL'nin %42,49'una karşılık gelen 240.945,75 TL olarak belirlenmiş ve bu çerçevede, Ajans tarafından yararlanıcıya:

- 30.12.2010 tarihinde 159.861,45 TL tutarında ön ödeme ve
- 01.07.2011 tarihinde de 127.913,56 TL tutarında ara ödeme olmak üzere

Toplam 87.751,60 TL tutarında ödeme yapıldığı, bu miktarın Ajans nihai destek tutarı olan 240.945,75 TL'den fazla olduğundan 46.804,86 TL'nin (287.751,60-240.945,75) Sözleşme Genel Koşulları Madde 18.1'de yer alan “Destek yararlanıcısı, kendisine nihai tutar üzerinden ödenmiş ve Ajansın alacağı olan herhangi bir fazla ödeme tutarını, ilgili talebi aldıktan sonra 30 gün içerisinde Ajansa ödemeyi taahhüt eder” hükmü gereğince geri istediği anlaşılmıştır.

Buna göre yararlanıcının; proje kapsamında kendisine ödenen 46.829,26 TL fazla ödeme + 5.400,62 TL faiz olmak üzere toplam 52.229,88 TL'yi Ajansa geri ödemesi gereklidir. Ajansın; 05.10.2011, 10.11.2011 ve 28.12.2011 tarihli üç yazı ile yararlanıcıdan 46.829,26 TL fazla ödeme + 5.400,62 TL faiz olmak üzere toplam 52.229,88 TL'yi Ajansa geri ödemesini talep ettiği, ancak, bu meblağın denetim tarihi itibarıyla yararlanıcı tarafından ödenmediği tespit edilmiştir.

Buradaki sorun; fazla ödemenin tespit edildiği Ekim 2011 tarihinde geri alınmasına karar verilen 52.229,88 TL'nin (fazla ödeme+faiz) 127 Diğer Faaliyetlerden Alacaklar Hesabına atılarak takip edilmesi gerekirken bu işlemin yapılmaması, diğer bir deyişle, Ajansın projenin yararlanıcısından olan söz konusu alacağının kayıtlarda görülmemesidir.

Sonuç olarak; 4 (dört) adet fesihle sonuçlanan ve 1 (bir) adet fazla ödemede bulunan proje kapsamında Ajans alacağı olarak tahakkuk eden ve 127 kod numaralı hesapta takibi gereken toplam (165.828,75 + 154.652,50 + 100.558,80 + 130.194,19 + 52.229,88) 603.464,12 TL Ajansın muhasebe kayıtlarına intikal ettirilmemiş, bu durum da mali tablolarda yer alan bilgilerin doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilemiştir.

Ajansa; fesih ile sonlandırılan projelere ilişkin alacaklar ve faiz tutarları ile cezai şartların hesaplanarak gecikmeksizin muhasebe kayıtlarına intikal ettirmesi ve bundan böyle Kurumun mali tablolarındaki gelir ile ilgili verilerini sakatlayan bu gibi işlemlerin tekrarlanmaması için gerekli dikkat ve özeni gösterilmesi önerilmiştir.

Kurum tarafından gönderilen cevapta hatalı uygulama kabul edilerek; önceki yıllarda desteklenen, ancak başarısızlığa uğrayarak feshedilen projelere ödenen ve geri alınması gereken toplam 603.464,12 TL tutarındaki destek miktarları ve faiz ile ceza tutarlarının 2013 yılında muhasebe kayıtlarına alınacağı bildirilmiştir.

Kurumun hatalı uygulamasını değiştirip değiştirmediği hususu 2013 yılında izlenecektir.

DENETİM GÖRÜŞÜ

DİCLE Kalkınma Ajansının, 2012 yılına ilişkin mali rapor ve tablolarının, yukarıda "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı doğru ve güvenilir bilgi içermediği; gelir, gider ve mallarına ilişkin hesap ve işlemlerinde mali rapor ve tabloları etkileyecek düzeyde kanun ve diğer hukuki düzenlemelere aykırılıklar bulunduğu kanaatine varılmıştır."

VURGULANACAK HUSUSLAR

Denetim görüşümüzü etkilememekle birlikte; aşağıdaki hususların bazılarının kamu idaresine bildirilmesine, bazılarının da T.B.M.M. Başkanlığı'nın dikkatine sunulmasına gerek duyulmuştur.

BULGU 13: Ajansın harcamalarına ilişkin olarak düzenlenen ödeme emirlerine eklenen Harcama Onay Belgesi üzerinde kullanılabilir ödenek miktarı gösterilmemesine karşın (“0” görünmektedir) bütçe tertibine göre ödemede bulunulduğu tespit edilmiştir.

Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin “**Bütçe ilkeleri**” başlığını taşıyan 16 ncı maddesinin g bendinde:

“ g) Ödenekler, belirli amaçları gerçekleştirmek üzere tahsis edilir. Tahsis edilen ödenekten fazla harcama yapılamayacağı gibi ödeneği bulunmayan bir harcama da yapılamaz.”

hükmü yer almıştır. Ajans harcamalarına ilişkin olarak düzenlenen ödeme emirleri ekinde yer alan Harcama Onay Belgesinin ilgili bölümünde ödenek miktarının “0” olarak gösterilmesi, ödeneksiz harcama yapıldığını göstermektedir. Oysa yapılan inceleme sonucunda; ilgili bütçe tertibinde o tarih itibariyle ödeneğin mevcut olduğu ve aslen ajansta 2012 yılında ödeneksiz harcama yapılmadığı, sadece ajansta kullanılan muhasebe yazılımının kalan ödenek tutarını göstermemesi nedeniyle bu şekilde kayıt yapıldığı anlaşılmış olup; Ajansın bundan sonra gerçekleştireceği harcamalara ilişkin olarak düzenleyeceği Harcama Onay Belgesi üzerinde bütçe tertibinin yanı sıra, harcamaya ilişkin ödenek tutarının da belirtmesi ve buna göre harcama yapılması önerilmiştir.

Kurum tarafından gönderilen cevapta hatalı uygulama kabul edilerek; uygulamanın kendilerine yapılan öneri doğrultusunda düzeltileceği bildirilmiştir.

Ajansın hatalı uygulamasını değiştirip değiştirmediği hususu 2013 yılında izlenecektir.

BULGU 14: Ajans tarafından düzenlenerek Bakanlığa gönderilen 2012 yılı 4 üncü Dönem Harcama Programında sorunlar olduğu tespit edilmiştir.

Ekli tablodan da görüleceği üzere; DİKA’nın 2012 yılında harcamaları için:

Bütçe ödeneği : **40.668.105,58 TL**

İlk 3 dönemde (Ocak-Eylül) gerçekleşen harcama tutarı: **14.348.761,86 TL**

4 üncü dönemde (Ekim-Aralık) tahmin edilen harcama tutarı: **27.169.232,62 TL**

4 üncü dönemde (Ekim-Aralık) gerçekleşen harcama tutarı: **13.518.872,96 TL**

Görüleceği üzere; yılın ilk 9 ayında toplam **14.348.761,86 TL** harcama yapan Ajansın, kalan 3 ayda, bu rakamın yaklaşık 2 katı kadar harcama yapmayı taahhüt ederek kalan bütçenin tamamının kendisine aktarılmasını istemesi gerçekçi bulunmamıştır. Nitekim 4 üncü dönem (Ekim-Aralık) gerçekleşen harcama tutarının **13.518.872,96 TL** olması bu tespitimizi doğrular niteliktedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Kuruma; harcama programını daha gerçekçi olarak hazırlanması önerilmiştir.

Kurum tarafından verilen cevapta; bundan böyle öneri doğrultusunda harcama programlarının daha gerçekçi olarak hazırlanacağı bildirilmiştir.

Kurumun uygulamasını beyan ettiği yönde düzeltip düzeltilmediği hususu 2013 yılında izlenecektir.

BULGU 15: 15.06.2011 tarihinde alınan Yönetim Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren DİKA Harcırak Yönergesi'nde yurtdışı gündeliklerle ilgili bir düzenlemenin bulunmamasının uygulamada sıkıntı yarattığı tespit edilmiştir.

Ajans Yönetim Kurulu; harcırahlarla ilgili ilk Kararını 09.07.2009 tarihli toplantısında almış olup; 2009/2 sayılı Kararın 14 üncü maddesinde; *“Genel Sekreter dışındaki bütün Ajans personeline, 6245 sayılı Harcırak Kanunu gereğince en yüksek devlet memuruna ödenen gündelik miktarının iki katı tutarında gündelik ödenmesi”* kararlaştırılmış, bu tarihten itibaren de Ajans Genel Sekreterine YPK Kararının üst limiti olan en yüksek devlet memuruna ödenen gündelik miktarının üç katı, Ajans personeline de en yüksek devlet memuruna ödenen gündelik miktarının iki katı tutarında yurt içi gündelik ödenmiştir.

Yönetim Kurulu “yurt dışı harcırahlar” ile ilgili ilk ve tek kararını 04.02.2010 tarihinde almış olup; 2010/1 sayılı Kararının 15 inci maddesinde aynen:

“15. Ajans 2010 yılı Çalışma Programı doğrultusunda düzenlenecek yurt dışı çalışma gezileri ile ilgili olarak; Ajans personeli için tahakkuk eden kısmın 09.07.2009 tarih ve 2009/2 sayılı kararla belirlenen gündelik ve diğer harcırah unsurlarından bilahare mahsup edilmek üzere, Kalkınma Kurulu ve Yönetim Kurulu üyeleri için ise tahakkuk eden konaklama, ulaşım ve diğer giderlerin tamamının Ajans bütçesinin ilgili tertibinden ödenmesine

Katılanların oy birliği ile karar verilmiştir.” denilmektedir.

Bu Karar uyarınca; Ajans yönetimi yurt içi harcırahlar için geçerli tüm koşulları yurt dışı harcırahlarda da uygulamış ve yurt dışı çalışma gezilerinde, Genel Sekreter ile diğer Ajans personeline sırasıyla 6245 sayılı Harcırak Kanununun 34 üncü maddesi uyarınca Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen “Yurtdışı Gündeliklerine Dair Karar” çerçevesinde en yüksek devlet memuruna ödenen yurt dışı gündeliğin üç katı ve iki katı tutarında yurt dışı gündelik ödenmiştir. Ancak yerinde denetim sırasında, bu tutarın da sorun olduğu ve

personelin ilgili BKK çerçevesinde ilk 10 gün için % 50 oranında artırımlı gündelik talep ettikleri anlaşılmıştır. Bu talebin karşılanması durumunda;

- Ajans Genel Sekreterinin yurt dışı gündeliğinin; Genelkurmay Başkanı, Anayasa Mahkemesi Başkanı, Bakanlar, Milletvekilleri, Kuvvet Komutanları, Jandarma Genel Komutanı, Sahil Güvenlik Komutanı, Orgeneral ve Oramiraller, Yargıtay, Danıştay, Sayıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanları, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Cumhurbaşkanlığı ve T.B.M.M. Genel Sekreterleri, Başbakanlık Müsteşarı ve Bakan Yardımcılarına ödenen yurt dışı gündeliğinin **4,5 katı**,

- Ajans personelinin yurt dışı gündeliklerinin de yine devletin en üst kademelerinde bulunan ve yukarıda belirtilen görevlilerinin yurt dışı gündeliklerinin **3 katı**

olacağı açıktır. Bu durumda 2009 yılında kurulan bir kamu kurumunda çalışan ve hemen tamamı öğrenim hayatını yeni tamamlamış ve hiçbir devlet tecrübesi bulunmayan elemanlardan oluşan uzmanların; sayıca çok az olan ve yukarıda belirtilen görevlere gelmek için Devlette en az 20 yıl hizmet etmiş olan kamu personelinden **3 kat fazla** yurt dışı gündeliği alması gibi bir çarpık oluşuma yol açılmış olacaktır.

Diğer taraftan; Dicle Kalkınma Ajansı personeli ve Ajans çalışmalarında harcırah ödenmesi gereken diğer ilgililerin harcırahla ilgili uyması ve uygulaması gereken esas ve usulleri belirleyen Harcırah Yönergesinde de “yurt dışı harcırah” ile ilgili herhangi bir düzenleme mevcut değildir.

Ajansa; uygulamakta olduğu Harcırah Yönergesinde Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan “Yurtdışı Gündeliklerine Dair Karar” çerçevesinde bir düzenleme yapması önerilmiştir.

Kurum cevabında özetle; konu ile ilgili olarak kendilerine yapılan öneri doğrultusunda Ajans Yönetim Kurulunun bir Karar aldığını (25.04.2013 tarih ve 2013/4 sayılı karar) ve bu Karar çerçevesinde uygulamanın düzeltildiği bildirilmiştir.

Kurumun uygulamasını beyan ettiği yönde düzeltip düzeltmediği hususu 2013 yılında izlenecektir.

BULGU 16: Yararlanıcıların bazılarının Kalkınma Ajansları Destek Yönetim Kılavuzu uyarınca Ajansa sunmakla yükümlü oldukları “Proje Sonrası Değerlendirme Raporu”nu, rapor sunma tarihlerinden önce hazırlayarak verdikleri tespit edilmiştir.

Kalkınma Ajansları Destek Yönetim Kılavuzu'nun "Raporlama" başlıklı 2.1.1.1.7.3.2.2 nolu bendinde; düzenli raporlamanın, program ve proje düzeyindeki uygulamaların izlenebilmesi ve kayıt altına alınabilmesi için çok önemli bir araç olduğu belirtilmiş ve Ajans tarafından desteklenen projelerin izleme sürecinde hazırlanması gereken raporlar:

- a) Yararlanıcılar tarafından düzenlenmesi gereken raporlar
- b) İzleme uzmanları tarafından hazırlanması gereken raporlar ve
- c) Ajans tarafından hazırlanması gereken raporlar

olmak üzere 3 başlık altında toplanmıştır.

DİKA tarafından desteklenen projeler kapsamında yapılan inceleme sonucunda; yararlanıcılar tarafından düzenlenmesi gereken raporlardan, Yararlanıcı Beyan Raporu ile Ara/Nihai Raporların düzenlendiği, ancak, projenin tamamlanmasından üç ay sonra düzenlenmesi gereken ve projenin sonuçlarının başarısı, etkilerinin sürdürülebilirliği, hedeflerin gerçekleştirilme düzeyinin proje tamamlandıktan sonra yararlanıcı tarafından değerlendirilmesi, izlenimler, sorunlar ve önerilerin yer aldığı "Proje Sonrası Değerlendirme Raporu"nun aşağıda belirtilen proje yararlanıcıları tarafından zamanından önce düzenlendiği için ilgili mevzuat ile kendisine verilen misyonu yerine getiremediği tespit edilmiştir.

Söz konusu Raporun yararlanıcılar tarafından zamanında Ajansa sunulmaması, tüm projelere nihai ödemelerinin yapılmasından sonra en geç dört ay içinde İDB tarafından Yönetim Kurulu'na sunulmak ve Kalkınma Bakanlığı'na da gönderilmek üzere hazırlanacak olan, projelerin başarı ve kalitelerinin, verilen mali desteklerin, hedeflere ulaşma derecesinin değerlendirildiği "Program Kapanış Raporu"nun da sağlıklı olmasını engelleyeceği açıktır.

Bu nedenle Kuruma; Proje Destek Programlarının başarısını ve hedeflerin gerçekleşme düzeyinin tespiti ve Ajans tarafından hazırlanarak Kalkınma Bakanlığı'na gönderilecek Program Kapanış Raporu'na veri sunma açısından önem taşıyan söz konusu raporların yararlanıcılar tarafından zamanında verilmesini sağlayacak çalışmalarını yapması ve gerekli tedbirleri alınması önerilmiştir.

Kurum tarafından gönderilen cevapta; 2013 Mali Destek Programında Proje Sonrası Değerlendirme Raporlarının mevzuatta öngörülen sürede alınması için gerekli tedbirlerin alındığı bildirilmiştir.

Kurumun konu ile ilgili taahhüdünü yerine getirip getirmediği hususu 2013 yılında izlenecektir.

BULGU 17: Yönetim Kurulunun Ajansa bağlı Siirt YDO hizmet mekanı olarak kiralanın yerin 3 yıllık kira bedelinin peşin olarak ödenmesine dair bir karar aldığı tespit edilmiştir.

Ajans; 22.11.2008 tarih ve 27062 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2008/14306 sayılı BKK ile kurulmuş olup, ilk Yönetim Kurulu toplantısı Aralık 2008 tarihinde gerçekleştirilmiş, ilk personel alımı da Eylül 2009 tarihinde yapılmıştır.

Yönetim kurulu karar defteri incelenmiş ve bu inceleme sonucunda yönetim kurulunun; 05.12.2009 tarihli toplantısında Ajansa bağlı 4 ilde eşzamanlı olarak YDO kurulmasını kararlaştırdığı, 04.02.2010 tarih ve 2010/1 sayılı Kararının 6 ncı maddesinde de Siirt YDO için, 300 m² alana sahip Bahçelievler Mah. 1602 sok. No:2/2 adresindeki binanın aylık 2.250,00 TL bedelle kiralanmasına karar verildiği ve son olarak ta 24.03.2010 tarihinde aldığı 2010/3 sayılı Kararında, söz konusu yerin **3 yıllık kira bedelinin peşin ödenmesi** şeklinde irade beyan ettiği buna dayanılarak ta Batman YDO’nun ofis olarak kullanacağı yerin 3 yıllık kira bedelinin peşin olarak Ajans bütçesinden ödendiği anlaşılmıştır.

Maliye Bakanlığınca 08.10.2009 tarih ve 27370 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İdarelerinin Taşınmaz Kiralamalarına İlişkin 2009/1 sayılı Genelgesinde, kira bedellerinin en fazla 3’er aylık peşin ödenebileceğine dair amir hüküm bulunmakta olup, bu hüküm, kiralayan ile kiracı arasında vuku bulması muhtemel sorunlar karşısında kamu yararını gözetmek amacıyla getirilmiştir. Kuruluşu çok yeni (kiralama tarihi itibariyle 1 yıl) olan ve mevzuatı sıklıkla değişikliğe uğrayan Ajansa bağlı bir birim için Yönetim Kurulu’nun 3 yıllık kira bedelini peşin ödemek kaydıyla ofis kiralanması hakkındaki bu Kararı, söz konusu Genelge hükümlerine aykırı olduğu kadar muhtemel bir kamu zararına yol açabilecek riskli bir karar olarak algılanmış ve Ajansa; taşınmaz mal kiralama işlemlerinde ilgili Genelge hükümlerine uygun hareket etmesi önerilmiştir.

Kurum tarafından gönderilen cevapta hatalı işlem kabul edilerek; uygulamanın kendilerine yapılan öneri doğrultusunda düzeltileceği bildirilmiştir.

Kurumun taahhüdünü yerine getirip uygulamasını mevzuat hükümleri doğrultusunda değiştirip değiştirmediği hususu 2013 yılı içinde izlenecektir.

BULGU 18: Ajans tarafından Kalkınma Bakanlığı'na muhatap yazılan ve görüş istenilen konularla ilgili yazılara Bakanlık tarafından yanıt verilmediği tespit edilmiştir.

Ajans evrak kayıtları incelendiğinde Ajans tarafından Kalkınma Bakanlığı'na:

- 16.10.2012 tarihinde YK üyelerinin huzur hakkı ödenmesi ve 666 sayılı KHK ile ilgili olarak,

- 03.12.2012 tarihinde Yönetim Kurulu üyelerine huzur hakkı ve harcırah verilip verilemeyeceği konusunda ve

- 20.12.2012 tarihinde de üyelikleri sona eren Kalkınma Kurulu üyelerinin yerine yenilerinin seçilmesi hakkında

yazdığı 4 (dört) adet resmi yazısına, aradan uzun süre geçmesine karşın yanıt alamadığı anlaşılmıştır.

Ajans; görevlerini yerine getirirken karşılaştığı sorunların çoğunu uygulamakla yükümlü olduğu mevzuat kapsamında çözmekte olup, ancak çözüm bulamadığı konularla ilgili olarak Bakanlıktan görüş talep etmektedir. Bu nedenle Bakanlığın bu konuda daha hassas davranmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.

Kurum; konunun kendisini değil Bakanlığı ilgilendirdiğini, dolayısıyla; Bakanlık tarafından yanıtlanması gerektiği şeklinde beyanda bulunmuştur.

Bulgumuzda da belirtildiği üzere Ajans görevlerini yerine getirirken karşılaştığı sorunların çoğunu uygulamakla yükümlü olduğu mevzuat kapsamında çözmekte olup, ancak çözüm bulamadığı konularla ilgili olarak Bakanlıktan görüş talep etmektedir. Ajansın görüş talep ettiği konularda Bakanlığın sessiz kalması, Kurumun işleyişi açısından risk oluşturmakta olup Bakanlığın bu konuda daha hassas davranmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.

Ajans tarafından görüş talep edilen yazılara süresi içinde cevap verilmesinin Kurumun sağlıklı işleyişi ve doğru kararlar alınması açısından önemli olduğu hususunun Kalkınma Bakanlığı'na bildirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.